

Dosarul nr. 2ra-538/23
2-21050082-01-2ra-06042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila)

Î N C H E I E R E

13 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Caragia Maria, reprezentată de avocatul Pruteanu Natalia,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Caragia Maria împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 287 cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor judiciare

și acțiunea reconvențională înaintată de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 287 împotriva Caragia Maria cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile comunale și a cheltuielilor judiciare,

împotriva deciziei din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins cererile de apel depuse de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 287 și Caragia Maria și s-a menținut hotărârea din 07 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 04 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Caragia Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 287 (în continuare CCL nr. 287) cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor judiciare (f.d. 6-11 vol. I).

În motivarea acțiunii, reclamanta a menționat că, la data de 18 august 2006, a cumpărat apartamentul nr. 50 situat pe adresa: xxx, identificat prin nr. cadastral xxx, care este situat la ultimul etaj al blocului locativ, iar gestionar al fondului locativ este CCL nr. 287.

Reclamanta a notat că trecând cu traiul în apartament, a observat că după ploaie pe alocuri au loc scurgeri de apă de pe acoperiș, acesta fiind deteriorat, iar pe parcurs problema s-a agravat, reclamanta fiind nevoită începând cu anul 2015 să depună nenumeroase adresări în adresa pârâtului CCL nr. 287, precum și în a Primăriei or. Durlești cu solicitarea de a repara acoperișul blocului locativ.

Reclamanta a comunicat că, prin răspunsul nr. 577/17 din 24 martie 2017, Primăria orașului Durllești s-a degrevat de responsabilitate, invocând competența gestionarului fondului locativ CCL nr. 287, în partea reparării construcțiilor deteriorate, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1224 din 21 decembrie 1998. Iar, gestionarul fondului locativ, CCL nr. 287 a luat o atitudine de a ignora toate adresările locatarilor în privința acoperișului, refuzând să primească corespondența care îi era adresată cu aviz de primire.

Reclamanta a accentuat că, luând în considerare situația în care se afla acoperișul blocului locativ, a contactat fostul proprietar al apartamentului, care i-a comunicat că în perioada anilor 2000-2005 a efectuat din cont propriu reparația acoperișului pe suprafața ce includea apartamentul nr. 50 și zona coridorului comun și puțin din apartamentul vecinei. Respectiv, a fost nevoită să repare singură din cont propriu acoperișul pe porțiunea care este deasupra apartamentului nr. 50, coridor și parțial la vecini, lucrările de reparație fiind efectuate în anii 2012, 2013, 2014, 2015.

De asemenea, a notat că, ținând cont de faptul că apa de pe acoperiș pătrunde inclusiv și prin orificiile în care este trasată rețeaua electrică a blocului locativ și persista riscul de scurt circuit sau electrocutare, chiar au ars cablurile, vecinul din apartamentul nr.47, a contribuit la reparația acestora pentru a evita pericolul de electrocutare.

Reclamanta a afirmat că, în luna martie 2018, împreună cu fiul au mers la președintele CCL nr. 287, achitând consumul de energie electrică conform carnetului în numerar și au discutat despre acoperiș, iar președintele CCL nr. 287 a dat acordul verbal să repare din cont propriu acoperișul, iar ulterior cheltuielile îi vor fi recompensate, dar a refuzat să întocmească vreun act în scris în vederea confirmării înțelegerii, spunând că după reparație va fi suficient să-i prezinte cecurile.

A mai indicat că, ultima dată a reparat acoperișul în perioada martie-aprilie 2018 și a reparat nu doar suprafața deasupra apartamentului nr. 50, dar și suprafața care este deasupra coridorului comun și parțial a apartamentului nr. 49, or, meșterii i-au explicat că dacă nu repară și acea porțiune suplimentară, care excedă suprafața apartamentului care îi aparține, atunci apa de ploaie se va scurge și oricum îi va inunda apartamentul. Prin urmare, în sensul reparării acoperișului a suportat cheltuieli materiale care se compun din: costul materialelor de construcție în suma de 6157,70 lei; costul lucrărilor în suma de 9600 lei și cheltuieli de transport în suma de 30 lei.

Reclamanta Caragia Maria a solicitat încasarea din contul CCL nr. 287 în beneficiul său a sumei de 6187,70 lei și 9600,00 lei, iar în total suma de 15787,70 lei cu titlu de compensare a prejudiciului material pe care l-a suportat drept consecință a reparației unei porțiuni a acoperișului blocului locativ situat în str. Chimiștilor nr. 15, or. Durllești.

La 25 iunie 2021, CCL nr. 287 a depus acțiune reconvențională împotriva lui Caragia Maria cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile comunale și a cheltuielilor de judecată (f.d. 68-71 vol. I).

În motivare a menționat că, la moment, CCL nr. 287 se află în proces de reorganizare, iar din cadrul CCL nr. 287 fac parte 50 de proprietari, printre care și Caragia Maria, ultima procurând apartamentul xxx, în anul 2006.

CCL nr. 287 afirmă că, prin procesul-verbal al adunării generale a locatarilor blocului nr.15 din 24 iunie 2008 s-a decis ca începând cu 01 iunie 2008, deservirea blocului va constitui 1 leu per m² din suprafața totală. Respectiv, fiecare locatar are obligația de a achita lunar deservirea blocului locativ în corespundere cu suprafața apartamentului pe care îl deține. Iar Caragia Maria, de când a cumpărat apartamentul, nu a achitat niciodată plata pentru deservirea blocului locativ, iar până în anul 2012 acumulase o datorie în sumă de 740 lei.

A comunicat că în vara anului 2012 Caragia Maria a prezentat administratorului CCL nr. 287 mai multe acte prin care susținea că a cheltuit suma de 6 396 lei pentru reparația acoperișului blocului de locuit de pe strada xxx. Respectiv, suma de 740 lei pe care o datora reclamanta a fost exclusă din suma de 6396 lei, presupusă ca fiind cheltuită de aceasta pentru reparația acoperișului. Iar, prin procesul - verbal al membrilor comitetului CCL nr. 287. Caragia Maria a fost scutită de la plata deservirii blocului din luna februarie 2012 până în luna ianuarie (inclusiv) 2019.

CCL nr. 287 a notat că, din luna februarie 2019 și până la moment Caragia Maria nu a achitat plata pentru deservirea blocului locativ, acumulând astfel o datorie în sumă de 1886, 51 lei. Respectiv, la data de 06 mai 2021, a expediat o notificare prealabilă către pârâtă prin care a solicitat achitarea datoriilor la serviciile comunale, care a fost recepționat la data de 11 iunie 2021, conform avizului de recepție. Ulterior, au fost contactați telefonic de către Caragia Maria care a informat că nu va achita datoria deoarece este pensionară și nu are bani.

Prin urmare a solicitat încasarea din contul Mariei Caragia în beneficiul CCL nr. 287, datoria pentru deservirea blocului locativ în sumă de 1886,15 lei pentru apartamentul xxx, cât și taxa de stat în sumă de 270 lei achitată la depunerea prezentei acțiuni.

Prin încheierea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat în procedură cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Caragia Maria împotriva CCL nr. 287, cu privire la repararea prejudiciului. S-a acceptat în procedură pentru examinare acțiunea reconvențională depusă de CCL nr. 287 împotriva lui Caragia Maria privind încasarea datoriei (f.d.105 vol. I).

Prin hotărârea din 07 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Caragia Maria împotriva CCL nr. 287 cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor judiciare, ca fiind neîntemeiată. S-a respins acțiunea reconvențională înaintată de CCL nr. 287 împotriva lui Caragia Maria cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile comunale și a cheltuielilor judiciare, ca fiind neîntemeiată (f.d. 139, 147-160 vol. I).

La 16 iunie 2022, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, CCL nr. 287, reprezentată de avocatul Tatiana Crivenco, a declarat apel împotriva hotărârii din 07 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 145-146 vol. I).

Iar, la 22 iunie 2022, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Caragia Maria a declarat apel împotriva hotărârii din 07 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 142-143 vol. I).

Prin decizia din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins cererile de apel depuse de CCL nr. 287 și de către Caragia Maria și s-a menținut hotărârea din 07 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (f.d. 207, 210-226 vol. I).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora. Însă la caz lipsește temeiului și condițiile generale ale răspunderii delictuale, invocate de către Caragia Maria care necesită, în mod obligatoriu, întrunirea cumulativă a elementelor constitutive ale acesteia: fapta ilicită, prejudiciul cauzat, legătura de cauzalitate dintre acțiunea prejudiciabilă (fapta ilicită) și urmările prejudiciabile și vinovăția.

La capitolul dat, instanța de apel a reținut că prin acțiunea înaintată, reclamanta Caragia Maria solicită repararea prejudiciului material suportat drept consecință a reparației unei porțiuni a acoperișului blocului locativ din str. Chimiștilor nr. 15, or. Durlești, considerând că CCL nr. 287 se face responsabilă de prejudiciu. Însă, în susținerea argumentelor Caragia Maria a prezentat acte care nu determină dacă aceste cheltuieli sunt reale și acceptate de către CCL nr. 287, iar în ședința de judecată a susținut că de fapt un act cu administratorul nu a fost întocmit, lucrările au fost executate pe cont propriu, iar acele recipise, în copii prezentate, sunt semnate de o rudă apropiată.

Instanța de apel a conchis că prima instanță corect a ajuns la concluzia că reclamanta nu a prezentat probe care ar demonstra quantumul prejudiciului material suportat în limitele prejudiciului cauzat de pârâtă. Iar, în condițiile în care partea opusă nu a fost invitată pentru examinarea acoperișului în momentul pretensei inundații sau scurgeri, combinat cu lipsa unei invitații la cercetarea și examinarea acoperișului de un specialist/expert în domeniu, instanța de apel nu a stabilit o modalitate de încasare de la CCL nr. 287, or, acceptarea acestor probe prezentate de Caragia Maria atestă neconcludența reală dacă aceste cheltuieli au fost suportate anume cu scopul reparării acoperișului din str. Chimiștilor nr 15, or. Durlești și dacă anume acestea erau necesare.

De asemenea, instanța de apel a notat că, pentru stabilirea quantumului prejudiciului material ce urmează a fi dispus spre încasare, necesită să se țină cont în prim plan de concluziile unui specialist/expert licențiat (inclusiv cu acordul pârâtului), potrivit căruia urmează a fi încasat prejudiciul material. Mai mult, reclamanta nu a prezentat probe care ar demonstra cu certitudine legătura cauzală dintre acțiunile și prejudiciul cauzat.

Cu referire la argumentul precum că, instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că a fost nevoită să repare singură din cont propriu acoperișul pe porțiunea care este deasupra apartamentului nr 50, coridor și parțial la vecini lucrările de reparație fiind efectuate în anii 2012,2013,2014,2015, instanța de apel a menționat că Caragia Maria interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor.

Prin urmare, ținând cont de faptul că prima instanță a constatat netemeinicia pretenției Mariei Caragia cu privire la repararea prejudiciului material, just a fost respinsă și cerința accesorie cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată.

Cu referire la acțiunea reconvențională înaintată de CCL nr. 287 cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile comunale și a cheltuielilor de judecată, instanța de apel a menționat că CCL nr. 287 a prezentat Raportul ACP-2 privind achitarea serviciilor comunale pe luna aprilie 2021, potrivit căruia, apartamentul xxxx dispune de o datorie în sumă de 1886,51 lei, care constituie din 1817,10 lei deservire bloc și suma de 69,41 lei pentru energie electrică.

Instanța de apel a considerat justă concluzia instanței de fond precum că elementele documentelor de plată prezentate nu permit identificarea clară a plăților efectuate/decontate, și care ar fi suma reală necesară de a fi încasată. Or, sub aspectul probelor prezentate de către CCL nr. 287, în susținerea poziției sale, acestea nu servesc temei de admitere a pretenției.

În context, instanța de apel a notat că CCL nr. 287 urma să prezinte în fața instanței probe pertinente și concludente, cu acte justificative ce ar fi confirmat circumstanțele invocate de către parte referitor la încasarea datoriei pentru deservirea blocului locative, or informația prezentată nu include concret date cum s-a calculat datoria solicitată și perioada în care s-a format datoria solicitată, nefiind prezentate și alte acte întru confirmarea solicitării.

Instanța de apel a notat că, nu pot fi reținute argumentele apelantului CCL nr. 287 precum că, actul eliberat de „Infocom” presupune o dovadă clară a existenței datoriei la serviciile comunale a Mariei Caragia față de CCL nr. 287, or, nu a fost anexată o factură care ar atesta existența restanței la serviciile comunale, iar Caragia Maria a susținut că n-a beneficiat de acele servicii.

La 17 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Caragia Maria, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei și a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii acțiunii depuse de Caragia Maria, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii depuse de Caragia Maria (f.d. 3-9, 14 vol. II).

În motivarea recursului, suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată, recurenta a menționat că aprecierea probelor a avut loc arbitrar. Astfel, materialele cauzei conțin răspunsul nr 880/19 din 25 aprilie 2019 prin care se confirmă că la data de 24 aprilie 2019 la fata locului au ieșit specialiștii Primăriei și un specialist independent în construcții care au constatat ca pe tavanul și pereții scării sunt urme accentuate de scurgeri de pe acoperișul casei, aceștia fiind acoperiți cu un strat dens de ciupercă de mucegai.

Mai mult, președintele CCL nr. 287 a semnat și înregistrat la Primăria Durlăști cererea nr 397/19 din 12 februarie 2019 cu devizul de cheltuieli, prin care solicita acordarea surselor financiare pentru reparația acoperișului.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 06 decembrie 2022.

La 17 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei din 06 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 227 verso vol. I).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Caragia Maria, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, la 17 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 10 aprilie 2023, a expediat în adresa intimetei CCL nr. 287, copia recursului declarat de Caragia Maria, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 15, 19 vol. II).

La dat de 05 mai 2023, CCL nr. 287, reprezentată de avocatul Crivenco Tatiana, a depus referință la recursul declarat de Caragia Maria, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil (f.d. 17-18 vol. II)

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Caragia Maria, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Caragia Maria, reprezentată de avocatul Natalia Pruteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Caragia Maria, reprezentată de
avocatul Pruteanu Natalia.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc